

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöprövningsdelegationen

FÖRELÄGGANDE
2017-06-14

Diarienummer
551-359-2017
Dossienummer
1446-1137

Sida
1(5)

Försvarmakten
ledr-mpe@mil.se

Föreläggande om komplettering till ansökan om tillstånd till Karlsborgs flygplats

Beslut

Miljöprövningsdelegationen förelägger er att lämna följande kompletteringar av er ansökan om tillstånd till flygplatsverksamhet vid Karlsborgs flygplats.

1. MKN vatten

Redovisa hur verksamheten kommer att påverka förutsättningarna att uppfylla miljökvalitetsnormerna (MKN) för ytvatten (ekologisk och kemisk ytvattenstatus) avseende vattenförekomsterna Vättern och Bottensjön. Redovisningen ska göras på kvalitetsfaktornivå. För vattenförekomsten Vättern behöver även en kumulativ bedömning göras tillsammans med er ansökta verksamhet vid flygskjutmålet Hammaren. Motivera era ställningstaganden.

Motivering och information

I Weserdomen slås fast att medlemsstaterna är skyldiga att inte ge tillstånd till verksamheter som riskerar att orsaka en försämring av en ytvattenförekomsts status eller äventyra uppnåendet av en god status hos en ytvattenförekomst vid den tidpunkt som anges i direktivet. EU-domstolen slår fast att det föreligger en försämring så snart statusen hos minst en av de ekologiska kvalitetsfaktorerna blir försämrade med en klass, även om denna försämring inte leder till en försämring av klassificeringen av ytvattenförekomsten som helhet. Nya MKN för perioden 2016–2021 har nyligen beslutats av vattendelegationen.

2. PFAS

Redovisa var PFAS-förorenade områden inom ansökt verksamhetsområde finns, dess utbredning och hur PFAS sprids till grund- och ytvatten. Redovisa hur PFAS-föroreningarna kan komma att påverka förutsättningarna för att uppnå god kemisk grundvattenstatus i grundvattenförekomsten Karlsborg – S Fågelås.

Utred hur spridningen av PFAS kan begränsas samt hur PFAS-förorenat vatten kan renas. Utred även efterbehandlingsåtgärder för den PFAS-förorenade marken. Vid redovisningar och utredningar ska jämförelse göras med tillämpliga riktvärden (se nedan).

Motivering och information

Inom flygplatsområdet finns PFAS-föreningar. Detta är ny information som inte belysts tidigare i MKBn. Kunskapen om PFAS-föreningars miljö- och hälsofarlighet har ökat betydligt de senaste åren. De riktvärden som finns idag är följande:

- Livsmedelsverket, mars 2014
 - Åtgärdsgräns 90 ng/l för summa sju (numera 11) PFAS-föreningar
 - Hälsobaserat riktvärde 900 ng/l för summa sju (numera 11) PFAS-föreningar

- SGI preliminära riktvärden för PFOS, nov 2015
 - KM 0,003 mg/kg TS (skydd av markmiljö styrande)
 - MKM 0,020 mg/kg TS (skydd av grundvatten och ytvatten)
 - Grundvatten 45 ng/l (skydd av grundvatten som naturresurs)

- Miljö kvalitetsnormen för PFOS i ytvatten är 0,65 ng/l (årsmedelvärden inlandsvatten). Max tillåten koncentration är 36 000 ng/l.

- Inriktningsbeslut PFAS i grundvatten Vattenmyndigheterna, 2016-11-16.
 - Riktvärde PFAS (summa 11) 90 ng/l (totalhalt, summa av partikulärt och löst form)
 - Utgångspunkt för att vända uppåtgående trend PFAS (summa 11) är 20 % av riktvärdet vilket motsvarar 18 ng/l vatten (totalhalt, summa av partikulärt och löst form).

3. Natura 2000

Beskriv Natura 2000-områdena (N2000) Karlsborgs fästning och Västra Vättern och bedöm påverkan på dem. Bedömningen ska bl.a. omfatta påverkan på områdenas arter och dess livsmiljöer samt naturtyper. Både den direkta och indirekta påverkan ska bedömas och det ska även ske ur ett kumulativt perspektiv (andra pågående och planerade verksamheter som kan påverka N2000-områdenas utpekade värden). Bedömningen ska göras av naturvårdskunnig och utifrån de bevarandeplaner som gäller för respektive N2000-område. Ett eventuellt läckage av PFAS ska även ingå i bedömningen.

För N2000 Karlsborgs fästning ska bl.a. redovisas fladdermössens flygmönster till och från N2000-området och eventuella konflikter med den ansökta verksamheten belysas. Fältinventering krävs i det fall dokumenterad aktuell information om flygmönstren inte finns att tillgå.

För N2000 Västra Vättern ska bl.a. redovisas häckande, rastande och övervintrande fåglar i flygplatsens närområde. De fågelarter som särskilt ska redovisas är de i fågeldirektivet utpekade arterna fisktärna, silvertärna, vitkindad gås och svarthakedopping samt typiska arterna storlom, fiskgjuse och drillsnäppa.

Föreslå skyddsåtgärder för att minimera och undvika negativ påverkan på N2000-områdena.

Motivering och information

Den planerade utökningen av verksamheten sker i anslutning till såväl Karlsborgs fästning som till Västra Vättern vilka båda utgör N2000-områden.

I det fall det krävs särskilda skyddsåtgärder för att undvika eller minska negativ påverkan på N2000-område indikerar det på att den ansökta verksamheten på ett betydande sätt kan påverka de värden som man avser att skydda inom N2000-områdena. Åtgärderna kan således bli tillståndspliktiga enligt 7 kap 28 a § miljöbalken. Tillståndsansökan bör därför även omfatta ansökan om ett N2000-tillstånd och MKB:n ha den omfattningen så att en sådan tillståndsprövning kan ske.

Mot bakgrund av nuvarande underlag kan tillstånd enligt N2000-bestämmelserna komma att krävas. Ett sådant tillstånd ska kunna meddelas för att delegationen ska kunna pröva tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken. Även en aktuell redovisning av nollalternativ krävs för denna bedömning.

4. Riksintressen (3 kap. 6 § och 4 kap. 2 § miljöbalken)

Bedöm påverkan på riksintresse naturvård (Vättern, NRO 14078) respektive friluftsliv (Göta kanal, FO 10) vilka är utpekade med stöd av 3 kap. 6 § miljöbalken. Bedöm om den ansökta verksamheten kan medföra påtaglig skada. Om så är fallet ska en avvägning mellan ovan nämnda riksintressen och riksintresse för totalförsvaret göras. Bedöm även påverkan på riksintresse för rörligt friluftsliv (miljöbalken 4 kap. 2 §). Ovan nämnda bedömningar ska även omfatta påverkan från andra pågående och planerade verksamheter som kan påverka riksintressena.

5. Strandskydd

Redovisa strandskyddat område inom och i anslutning till verksamhetsområdet på kartmaterial. Redogör för om den nu ansökta verksamheten innebär några fysiska förändringar inom strandskyddat område.

6. Nollalternativ

Redogör för er bedömning att nollalternativet från år 2009 fortfarande kan anses vara aktuell och inte behövs uppdaterats.

Motivering

Ni har bedömt att ansökan inte behövs uppdateras, vilket då även får anses inbegripa nollalternativet (remissvar daterat 2017-03-01). Ett klagande behövs därför om förhållandena är de samma idag som de var år 2009.

7. Yrkade villkor

Redogör för yrkade villkor och revidera dem vid behov. Komplettera med förslag på villkor för att reglera buller från flygverksamheten.

Motivering

Flera av era yrkade villkor omfattar åtgärder som skulle vara klara till den 31 december 2015. Då tiden har passerat behöver ni uppdatera vilka villkor ni yrkar på. Det är sedvanligt att buller från flygplansverksamhet är reglerat i villkor och bör därför föreslås.

Komplettering ska ha kommit in till Miljöprövningsdelegationen senast **den 15 november 2017**.

Skälen för miljöprövningsdelegationens beslut

Av 22 kap. 1 § jämfört med 19 kap. 5 § 1 miljöbalken framgår vad en ansökan ska innehålla.

Om ansökan är ofullständig ska miljöprövningsdelegationen förelägga sökanden att avhjälpa bristen inom en viss tid. Följer sökanden inte föreläggandet och om bristen är så väsentlig att ansökan inte kan ligga till grund för tillståndsprövningen får ansökan avvisas, se 22 kap 2 § jämfört med 19 kap 5 § 2 miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att begärda kompletteringar är erforderliga för tillståndsprövningen.

Övrigt

Yttrande om kompletteringsbehov från Generalläkaren, Miljösamverkan Östra Skaraborg och Christer Haagman bifogas för kännedom och tillfälle till bemötande.

Kompletteringen inges digitalt samt fyra kopior i pappersvariant, adresser framgår ovan i sidfot. Ange diarienummer 551-359-2017 i ämnesraden i e-posten.

Ärendet har beretts av Lena Niklasson, Miljöskyddsavdelningen. Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av ordföranden Anders Hjalmarsson och miljösakkunnig Marika Lundmark.

På Miljöprövningsdelegationen vägnar

Lena Niklasson

Kopia

Generalläkaren	exp-gl@mil.se
Miljösamverkan Östra Skaraborg	miljoskaraborg@skovde.se

Christer Haagman

christer.haagman@gmail.com